

DET KONGELIGE
ARBEIDS- OG INKLUDERINGSDEPARTEMENT

Statssekretæren

NFI – Norsk-finsk interesseorgan
Ringveien 7
9802 Vestre Jakobselv

Deres ref

Vår ref
200901377-/

Dato
30.09.2009

Om begrepet ”kvener” og status som nasjonal minoritet

Jeg viser til henvendelser fra Norsk-Finsk interesseorgan av 22. april og 23. mai d.å. Begge henvendelsene er adressert til flere mottakere, og jeg vil her kommentere spørsmål som faller inn under Arbeids- og inkluderingsdepartementets område.

Den gruppa myndighetene vanligvis omtaler som ”kvener” har status som nasjonal minoritet i Norge. Denne statusen ble slått fast ved ratifikasjonen av Rammekonvensjonen om vern av nasjonale minoriteter i 1999.

Prinsippet om selvidentifisering er nedfelt i artikkel 3 i konvensjonen:

- 1. Enhver person som tilhører en nasjonal minoritet, skal ha rett til fritt å velge å bli behandlet eller ikke å bli behandlet som sådan, og det skal ikke oppstå noen ulempe som følge av dette valg eller av utøvelsen av de rettigheter som er knyttet til dette valg.*

Selvidentifiseringsprinsippet slår fast at den det gjelder står fritt til å velge om hun eller han tilhører en nasjonal minoritet, og om hun eller han ønsker å påberope seg rettigheter etter rammekonvensjonen.

Selvidentifiseringsprinsippet er stadfestet av regjeringen i St.meld. nr. 15 (2000-2001) *Nasjonale minoriteter i Noreg*. I meldingen vises det også til at den personlige identiteten hører til privatsfæren og ikke er et spørsmål for statlig politikk. (jf. pkt. 2.4 i meldingen, s. 17).

Etterkommere av den gamle finske og/eller kvenske tilflyttingen til Nord-Norge har derfor rett til selv å bestemme om hun eller han hører til den nasjonale minoriteten som myndighetene vanligvis omtaler som ”kvenene”. Det er statens ansvar å legge til rette for at den enkelte sikres reell mulighet til å kunne velge om man ønsker å identifisere seg med en

nasjonal minoritet og eventuelt påberope seg de rettighetene rammekonvensjonen gir.

Den enkeltes rett til selvidentifisering må også få betydning for hvilke betegnelser som benyttes på minoriteter når de omtales i offisielle dokumenter. I noen tilfeller der det er uenighet internt, har departementet valgt å ta med to alternative betegnelser på den samme minoriteten.

Det er ulike oppfatninger om bruken av begrepene *kvener* og *kvensk*, og hva som er rett betegnelse på denne gruppa. Spørsmålet ble behandlet i den ovennevnte St.meld. nr. 15 (2000-2001), med følgende formulering:

5.2.2.1 Om nemningar på gruppa og språket deira

Styresmaktene har valt å nytte nemninga «kvener», sjølv om somme i denne gruppa i staden ønskjer å bli omtalte som «finskætta» eller «etterkomar etter finske innvandrarar». Det er lang tradisjon for å bruke nemninga «kvener» som den norskspråklege nemninga for heile gruppa, og det ville vere upraktisk å endre på dette. Styresmaktene har òg merka seg at Norske Kveners Forbund ønskjer at nemninga «kvener» skal brukast.

I offisielle dokumenter er det dermed i stor grad betegnelsen *kvener* som blir brukt.

Jeg har registrert at enkelte innenfor gruppa heller ønsker å bli omtalt som *norskfinner*. For staten er det et mål at bruken av minoritetsbetegnelser i offisielle dokumenter skal speile synet til de som selv opplever tilhørighet til minoriteten. Departementet ønsker derfor i 2010 å ha dialog med aktuelle organisasjoner om det eventuelt er behov for å endre praksis og om hvilken eller hvilke betegnelser det i så fall er ønskelig å benytte.

Med hilsen

Raimo Valle

Kopi:

Kultur- og kirkedepartementet

Vadsø kommune

Nesseby kommune

Sør-Varanger kommune

Varanger Museum avd. Vadsø Museum Ruija kvenmuseum